

Pa druga predložna imena?

Da Slovenski pravopis (str. 20/74—76) dopušča nominativno rabo naselbinskega imena »Pri Treh Hišah« in potem ob drugih prilikah našene nevšečni predlog »pri« kot kakšen rogovilast nebodigatreba (Jaz sem pa doma iz Treh Hiš; ne ... iz Pri Treh Hišah), je sistemska napaka. Moral bi predlagati nominativ Tri Hiše. Ostal je na pol poti pri predložnih imenih ulic, ko pravi, da je mogoče reči Prihajam iz Zavode (gre za ime ulice Za vodo), ko roditelj Za vóde jasno kliče po imenovalniku Zavóda. Vendar tega imenovalnika Pravopis ne upa zapisati.

Priznam pa, da so imena ulic zaradi frekventnosti veliko bolj žilava kot predložna imena drugih zadev, in da nominativnih imen ulic Ob izviri, Za čreslom, Pod hrasti, Na Griču itd., itd., najbrž ne bo mogoče preoblikovati, čeravno si je načelno mogoče zamisliti sistemske rešitve Obizviri, Začreslo, Podhrasti, Grič (ki pa je res čisto druga ulica kot Na Griču). Zato najbrž tudi Zavóda ne bo sprejeta. Na srečo se ta težava planincev direktno ne tiče, kartografi pa pri zemljevidih mest lahko mirne duše ostanejo pri sedanjih praksah; celo morajo, ker uradnega poimenovanja ni mogoče kar samovoljno spreminjati. (Pa ne, da isto velja za nefrekventna in oddaljena imena planin?) Najmanj sivih las si bodo, žal, delali slavisti, ki so sicer prvi poklicani, da povedo, kako bodo izpeljali sklanjatev takih nominativov, kot Ob izviri itd. Imajo široko srce in dopuščajo vsa (ne)mogoča rokohitstva, četudi se narod ob njih počuti še tako ohromelega in zbezanega. Na primer Prihajam iz Ob izviri (??), ... iz Izvir (??), ... iz ulice Ob izviri; Doma sem na Za čreslom (??), ... na Čreslu (??), ... v ulici Za čreslom. Nerodna reč, če pomislimo, kako je pri drugih ulicah preprosto: Doma sem s Celovške (ulice); grem na Celovško; hodil sem po Celovski.

Toliko v prilog mojemu predlogu, da naj bi pri imenih planin prešli s predložne rabe na nepredložno, to je z mestnika (5. sklon) na imenovalnik (1. sklon), kar omogoča znatne skladenjske in pravopisne olajšave. Za moj predlog naj bi poprijeli zlasti sestavljalci zemljevidov in pisci zemljepisnih besedil, kamor sodijo tudi planinski vodniki.

O tem, ali bi bilo primerno razširiti ta predlog še na druga predložna zemljepisna imena, pa morda kdaj drugič.

Stanko Klinar

Odgovor Vikiju Grošlju

Na pričakovano reakcijo **Vikija Grošlja** »Še ena resnica o Anapurni« odgovarjam zaradi njegovega očitnega prirejanja posameznih resnic o našem skupnem plezanju na Anapurni

in zaradi osvetlitve nekaterih podatkov, ki so ostali v temi. Nepošteno je, da še vedno poudarja svojo nedolžnost pri neuspehu te odprave in popolnem razdoru odnosov med njenimi člani in vali krivdo na osem (od enajstih) alpinistov, ki smo se mu zoperstavili.

Dan, ko sem šel skupaj z Grošljem in **Božičem** v steno nad taborom dva, je bil zame že drugi dan plezanja nad dvojko. Poleg tega, da sem bil na tej odpravi takrat prvič tako visoko, sem bil tudi prvi, ki sem na dvojki prostovoljno prespal še eno noč (moja dva soplezalca sta se vrnila v bazo) in šel drugi dan z omenjenima do konca fiksnih vrvi, ki smo jih prejšnji dan napeli z **Urošem Ruparjem** in **Slavkom Rožičem**. Kot je bilo dogovorjeno, sem tja nesel nekaj vrvi in klinov, potrebnih za nadaljnje opremljanje smeri nad dvojko. Preden sem se odpravil nazaj v bazo na zaslužen počitek po dvodnevem plezanju, sem Grošlju, ki je bil tisti dan z Božičem na vrsti za napenjanje novih vrvi, res odkrito priznal svoj strah pred ogromnimi napokanimi seraki, ki so grozeče viseli nad nami. Vsak normalen alpinist na takem mestu občuti tesnobo in tudi drugi so o tem kuloarju govorili s spoštovanjem. Samo neustrašni junaki iz pravljic in stripov bi tu ostali ledeno hladni. In Viki Grošelj. Navsezadnje se alpinisti v nevarnost spuščamo zavestno, strahu pa niti ne zanikamo, niti se ga ne sramujemo, ampak ga obvladujemo. Pripomniti moram tudi to, da je bil del smeri, ki sta ga opremila Božič in Grošelj, bistveno lažji kot pa greben, ki je sledil. Ta, ključni del našega vzpenjanja, smo opremili **Ravnik, Jamnik, Tomazin, Bence, Rožič** in jaz, Grošelj pa je tu komaj žimril, kar je bilo razvidno tudi s filma o odpravi. Grošljevi argumenti proti meni so očitno zelo šibki, saj je moral resnico močno prirediti, da me je lahko očnil.

Nihče nima nič proti Grošljevim osemtisočkom, ampak proti načinu, kako prihaja na večino njih: ambicioznejši člani odprave z vrvmi opremijo najtežja mesta v smeri, medtem ko on hrani moči za končni vzpon na vrh. Do teh ljudi ne čuti nobene zahvale in jih je celo sposoben opljuvati, če se po njegovem niso dovolj potrudili. S takšnim izkoriščevalskim obnašanjem se mu krog ljudi, ki bi še želeli iti z njim na odpravo, vse bolj oža.

K statističnim podatkom, ki jih Grošelj navaja, pa bi dodal samo tole. Alpinistom, ki nas Grošelj omalovažujoče zavrača, da nismo osvojili toliko osemtisočakov kot on, osvajanje le-teh ne predstavlja glavnega ali celo edinega alpinističnega cilja. Zanimajo nas nepreplezane stene in neosvojeni vrhovi, ki so lahko tudi nižji od osem tisoč metrov. Angleži, na primer, ki višine gora merijo v čevljih, se z magično mejo osem tisoč sploh ne obremenjujejo, ampak jim vsi visoki vrhovi predstavljajo enak izziv.

Alpinizem od nekdaj teži h kvaliteti in k odkrivanju novega in če se je Grošelj že odločil za kvantiteto, naj vsaj spoštuje tiste, ki se trudijo za razvoj alpinizma.

Miha Kajzelj

Izkaznica izpred vojne

Ob letošnjem jubileju slovenske planinske organizacije bi bilo mogoče prav, da opozorimo tudi na nekatere dokumente. Savinjski med-društveni odbor je, na primer, odposlal posameznim društvom fotokopijo Koledarja Družbe sv. Mohorja iz leta 1901 in sestavek Slovensko planinsko društvo — zgodovina SPD, ki jo je napisal **Ivan Planinec**. Velenjčani so nas tako lepo opozorili na naš jubilej.

Stanko Judec nam je posodil člansko izkaznico. »Savez planinarskih društev kraljevine Jugoslavije — Slovensko planinsko društvo«; tako piše na prvi strani izkaznice. Tu je odtisnjena znamkica Saveza planinarskih društev Jugoslavije za leto 1939. Na eni izmed strani je navodilo, kako nuditi prvo pomoč. Izkaznica je opremljena s sliko.

Na drugi strani so podatki o imetniku izkaznice. Napisano je: »Imenovani je mladinski član SPD«. Knjižica je zigosana z žigom »Savinjska podružnica SPD Celje«, podpisala sta jo predsednik in blagajnik.

Poglejmo še, kaj piše v »Navodilih članom mladinskega odseka SPD«: Svetujemo ti: a) Nabavi si dobro opremo za planine, posebno trdne čevlje, dobro pelerino, flanelasto ali volneno perilo, posebno za zimo. V planinah potrebuješ dobro palico, vžigalice, čutaro, 3–4 m vrvice (5–6 mm), copate, električno svetilko, vojaško skodelico, jedilno orodje, dnevnik, svinčnik, kompas, zemljevid ... malo lekarno z jodom.

Pod b) navajajo, kakšno hrano priporočajo, in pod c): Prouči pred odhodom na turo! Čitaj »Planinski vestnik« in drugo planinsko literaturo! V planinskih kočah se vpisuj in označi turo! Ne izpreminjaj je do naslednje koče! Bodi doma ob času, ki si ga pred odhodom povedal!

Takšna je bila mladinska izkaznica pred II. svetovno vojno. In danes?

Franc Ježovnik

iz planinske literature

Gore na elektronski način

Gore so pravim gornikom in drugim navdušenecem del vsakdana — tudi kadar se ne potikajo po grebenih, planinah ali samotnih gozdovih. Želimo predstaviti, kako so gore na voljo tistim, ki so z računalniki povezani v slovensko

računalniško omrežje SLON (DECnet). Gre za računalnikarje, zaposlene v slovenskem akademskem svetu (univerze, inštituti) in v nekaterih komercialnih organizacijah. V omenjenem omrežju je eden od pogosto uporabljenih programov — zlasti v predahih po napornem delu — program Notes. Ta predstavlja neke vrste konferenčni sistem, katerega del je tudi konferenca z naslovom Gore.

Zadeva je preprosta. Konferenca Gore je pravzaprav oglasna deska, kamor najbolj navdušeni pišemo svoje prispevke, sprašujemo ali odgovarjamo na postavljena vprašanja, razpravljamo o določeni tematiki, poleg tega pa je še množica 'firccev', ki zadevo le bere. Nad celotnim dogajanjem bedi in dela red, če je potrebno, še moderator konference — oseba, ki ima to prostovoljno na skrbi. Seveda vse to poteka izključno prek računalnika. Na ta način se pravzaprav vsak dan nabere nekaj novih prispevkov, ki jih je v konferenci Gore od njenega nastanka konec leta 1988 do danes (maj 1993) nastalo že blizu 1300. Konferenca je razdeljena po tematikah in do danes se je nabralo že 54 različnih tem. Nekatere so zelo zanimive, stalno aktivne in vanje prihaja veliko prispevkov, druge nekoliko manj in so aktualne morda le krajši čas.

In s čim si računalnikarji-gorohodci krajšamo svoje dolge urice, ki jih presedimo pred migetajočimi zasloni? Morda je najbolje, da kar navedemo nekaj najbolj zanimivih naslovov oziroma tematik, ki so tudi po številu prispevkov med najboljše: Oprema (122 prispevkov), Trenutne razmere (279 prispevkov), Paberki (112 prispevkov), Zanimive ture in izleti (84 prispevkov). Že sami naslovi povedo, o čem teče razprava. Najbolj aktualne so vedno Trenutne razmere, kjer v zimskem času redno ob četrtkih beremo poročilo o stanju snežne odeje, ob ponedeljkih pa je seveda največ poročil o stanju, ki so ga gorohodci ob koncu tedna doživeli na svojih turah. V Zanimivih turah in izletih je obilo predlogov za izlete najrazličnejših težavnosti, v Opremi pa se seveda krešejo mnenja o turnih smučeh, derezah, hlačah in podobne nepogrešljive opreme. V Paberke bralci stresajo najrazličnejše drobtinice. Poleg naštetega pa se sučejo razprave še okoli turnih smukov, zimskih sob in bivakov, jam, slapov, sotesk in drugih naravnih znamenitosti ipd. Udeleženci v konferenci ne morejo tudi mimo Planinskega vestnika, vodnikov in druge literature, televizijskih oddaj o gorah in razprav o alpinizmu. Ob zadnji aferi se je tu razvila prav živahna debata.

Zelo koristni so tudi nasveti, kam jo lahko mahnejo mlade družinice z majhnimi otroki, pa razprave o nesrečah v gorah in opisi nevarnih dogodkov, ki jih iz lastnih izkušenj ponujajo